

Wykład:

Polityka a przestępczość

Zabójstwo Ramzesa III, 1155 r. p.n.e.

Ramzes III został zamordowany. Zdjęcia z tomografii komputerowej mumii faraona wykazały **obecność nacięcia na gardle**. Było ono na tyle głębokie, że mogło doprowadzić do zgonu.

Choć o przyczynie zgonu Ramzesa III dyskutowano od dawna, nikt chyba nie zdawał sobie sprawy, że tak poszukiwany dowód w sprawie kryje się pod zwojami bandaży.

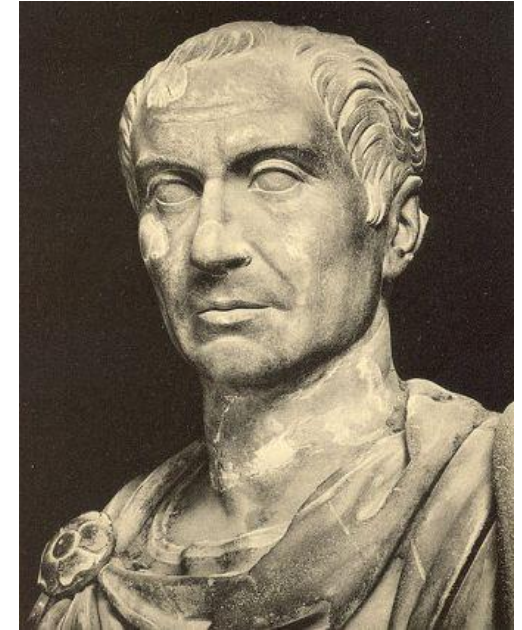
W starożytnych dokumentach wspomniano co prawda o tzw. spisku haremowym - w 1155 r. p.n.e. żony chciały zabić faraona w ramach przewrotu pałacowego - nie było jednak wiadomo, czy próba zabójstwa się powiodła.

Zabójstwo Juliusza Cezara, 44 r. p.n.e.

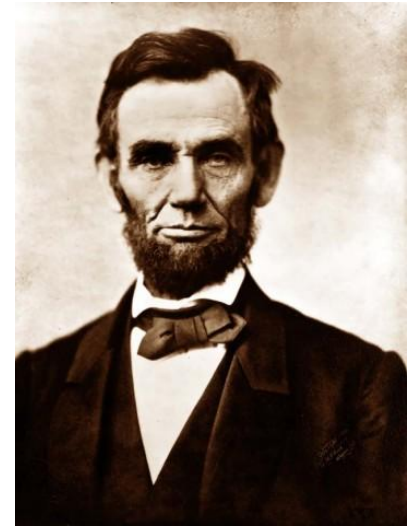
15 marca 44 roku p.n.e., w dniu idów marcowych, w teatrze Pompejusza spiskowcy zamordowali Juliusza Cezara.

Otrzymał on 23 ciosy sztyletami, a ostatni cios zadany przez Brutusa, okazał się śmiertelny.

Zabójstwo Abrahama Lincolna, 1865

Zamachu na prezydenta dokonał John Wilkes Booth - sympatyk Konfederacji.

Zabójstwo Johna Kennedy'ego, 1963

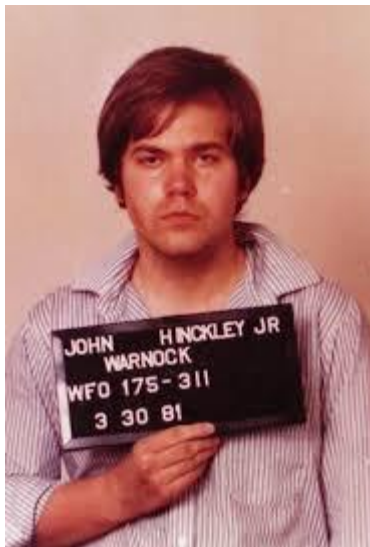
Trwające dziesięć miesięcy dochodzenie komisji Warrena (1963–1964) stwierdziło, że prezydent został zamordowany przez Lee Harveya Oswalda i że Jack Ruby również działał sam, gdy zastrzelił Oswalda, zanim ten mógł stanąć przed sądem.

Badania prowadzone od 1966 do 2004 wykazały, że aż 80% Amerykanów podejrzewa, że doszło do zorganizowanego zamachu i zatuszowania dowodów.

Zamach na Ronalda Reagana, 1981

Dnia 30 marca 1981 roku, zaledwie 69 dni po rozpoczęciu pierwszej kadencji, miał miejsce zamach na prezydenta. Kiedy Reagan opuszczał Hotel Hilton w Waszyngtonie został postrzelony przez Johna Hinckleya Juniora.

Ekonomiczny wymiar przemocy (w bln USD PPP)

Źródło: Institute for Economics & Peace. *The Economic Value of Peace* 2018.

Ekonomiczne koszty przemocy (wg rodzajów)

Indicator	2016 (billions)	2017 (billions)	Change (billions) 2016-2017	Change (%) 2016-2017
Conflict deaths	249.9	263.5	13.6	5%
Refugees and IDPs	386.1	356.5	-29.7	-8%
GDP losses	368.3	390.1	21.8	6%
Private security	800.6	810.7	10.1	1%
Incarceration	222.7	233.2	10.5	5%
Violent crime	562.3	594.3	32.0	6%
Internal security	3,643.4	3,809.7	166.3	5%
Small arms	9.5	9.4	-0.2	-2%
Homicide	2,332.5	2,452.3	119.8	5%
Fear	129.4	137.6	8.2	6%
Military expenditure	5,563.2	5,487.3	-75.9	-1%
Peacebuilding	28.3	27.8	-0.5	-2%
Terrorism	142.6	160.9	18.3	13%
Peacekeeping	16.9	25.1	8.2	48%
Total	14,455.9	14,758.4	302.4	2%

Liczba ofiar wojen

Country Name	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afghanistan	5055	890	687	715	1595	4750	6906	5552	6341	6864	7403	7720	8056	12284	17273	17981	19014	25682
Syrian Arab Republic				1							1141	39959	69199	57297	46020	41340	21108	11631
Yemen, Rep.								21	94	175	1140	2330	582	1660	6703	2447	2351	4512
Somalia	228	114		0		547	1575	1521	1477	2150	1937	2624	913	1111	1197	1925	1913	2207
Iraq	7	26	7927	4094	2608	3939	2217	2200	1043	1144	1072	638	1882	12179	10058	9622	10209	1254
Nigeria				128					405		324	811	1629	3811	4493	2488	1879	1173
India	1154	1797	1512	1374	1382	1372	1084	1076	1115	1029	433	409	384	463	495	656	660	818
Congo, Dem. Rep.	486	76				177	632	767	1978	300	283	773	1531	985	197	745	3630	770
Cameroon														969	924	181	98	753
Egypt, Arab Rep.														184	767	355	497	704
South Sudan											220	266	926	1674	493	735	484	536
Mali					12		39	112	126	28	18	218	808	189	168	96	359	517
Turkey	81	25	90	183	359	210	453	429	126	197	421	743	19		902	1395	398	436
Philippines	749	662	1056	339	470	360	439	481	894	332	350	295	514	470	572	550	1620	420
Sudan	3457	2312	2008	3673	246	1030	217	620	373	1054	1404	1411	593	849	1264	1316	163	246
Ukraine														4378	1314	252	409	234
Pakistan	20	32	174	359	110	419	747	3537	6864	6052	2863	3018	1802	3136	2095	740	666	209
Chad	226	294	37	50	100	1250	69	991	135	4				275			57	150
Colombia	1072	2263	737	1234	1389	502	314	219	377	419	202	211	140	119	134	30		142
Myanmar	193	271	38	27	139	244	348	46	188	150	713	702	278	187	629	116	517	96
Niger				4			81	47					31		368	274	209	74
Kenya	10						1				2	29	29	42	48	49	85	69
Iran, Islamic Rep.	112				28	52	72	117	133	74	205					22	27	60
Israel	244	611	309	378	120	565	276	665	679	27	56	64		1674				58
Mozambique													27			26		52
Central African Republic	234	131				46			88	47	48	45	415	17				47
Libya											3762		31	274	275	1727	404	44

Terroryzm

Terroryzm - różnie umotywowane, najczęściej ideologicznie, planowane i zorganizowane działania pojedynczych osób lub grup, podejmowane z naruszeniem istniejącego prawa w celu wymuszenia od władz państwowych i społeczeństwa określonych zachowań i świadczeń, często naruszające dobra osób postronnych; **działania te są realizowane z całą bezwzględnością, za pomocą różnych środków (nacisk psychiczny, przemoc fizyczna, użycie broni i ładunków wybuchowych), w warunkach specjalnie nadanego im rozgłosu i celowo wytworzonego w społeczeństwie lęku.**

Akty terrorystyczne są uzasadniane różnymi ideami: politycznymi, społecznymi, narodowościowymi i religijnymi, niekiedy niewyraźnymi lub pomieszаныmi i mają również przyczynę w psychicznych anomaliach terrorystów. **Sprawcy przywiązują dużą wagę do nadania swym wystąpieniom rozgłosu medialnego.**

Global Terrorism Index 2019 (1)

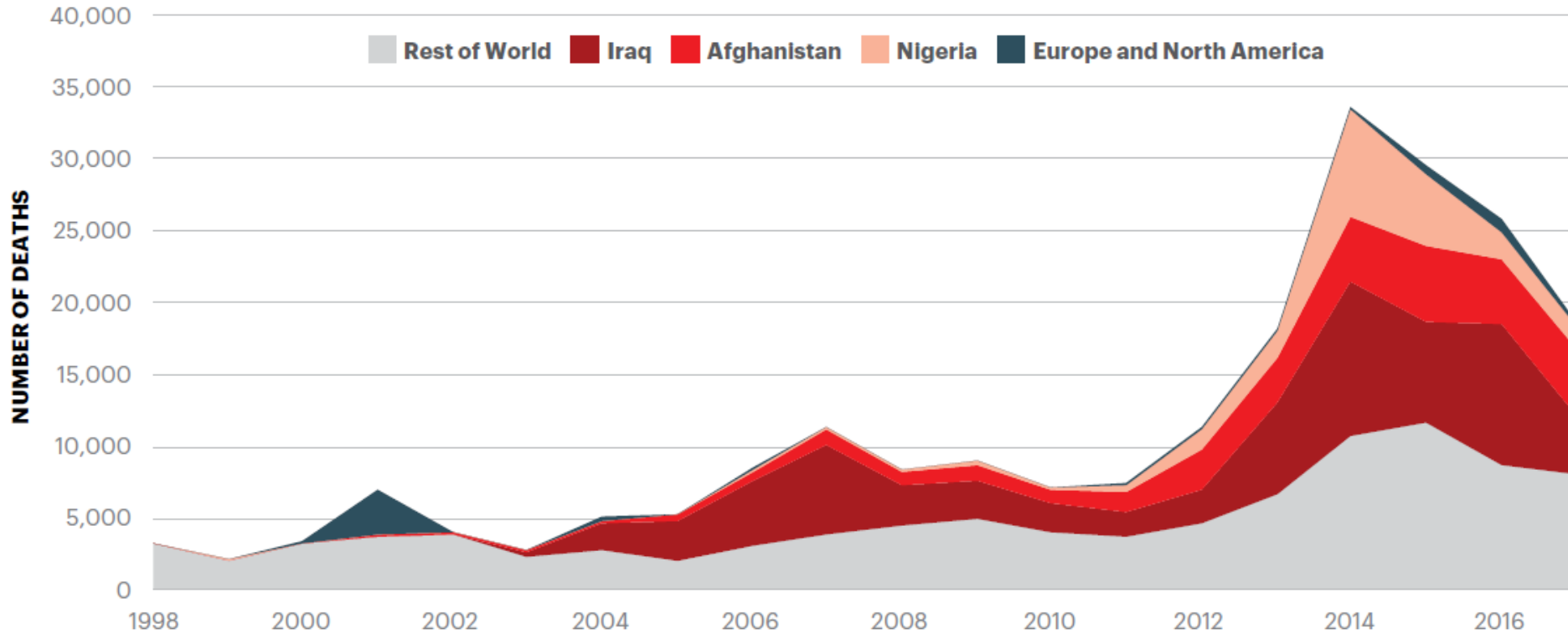
RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE	RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE	RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE
1	 Afghanistan	9.603	↑ 1	28	 United Kingdom	5.405	↔	56	 Sweden	3.45	↓ 5
2	 Iraq	9.241	↓ 1	29	 Ethiopia	5.345	↓ 3	57	 Algeria	3.409	↓ 3
3	 Nigeria	8.597	↔	30	 Saudi Arabia	5.238	↓ 1	58	 Bolivia	3.387	↑ 80
4	 Syria	8.006	↔	31	 Bangladesh	5.208	↓ 6	59	 Spain	3.354	↓ 9
5	 Pakistan	7.889	↔	32	 Palestine	5.177	↓ 1	60	 Tanzania	3.272	↑ 1
6	 Somalia	7.8	↑ 1	33	 Burundi	5.102	↓ 1	61	 Bahrain	3.201	↓ 8
7	 India	7.518	↑ 1	34	 Nepal	5.093	↓ 1	62	 Paraguay	3.119	↓ 3
8	 Yemen	7.259	↔	35	 Indonesia	5.07	↑ 7	63	 Italy	3.109	↑ 6
9	 Philippines	7.137	↑ 1	36	 France	5.008	↓ 6	64	 Jordan	3.091	↓ 4
10	 Democratic Republic of the Congo	7.039	↑ 1	37	 Russia	4.9	↓ 3	65	 Nicaragua	2.952	↑ 36
11	 Egypt	6.794	↓ 2	38	 Chad	4.762	↔	66	 Rwanda	2.948	↑ 10
12	 Libya	6.766	↑ 1	39	 Iran	4.717	↑ 5	67	 Peru	2.84	↓ 1
13	 Mali	6.653	↑ 9	40	 Israel	4.525	↑ 1	68	 Zimbabwe	2.834	↑ 18
14	 Central African Republic	6.622	↑ 1	41	 South Africa	4.511	↑ 5	69	 Ireland	2.692	↓ 4
15	 Cameroon	6.62	↑ 1	42	 China	4.465	↓ 6	70	 Republic of the Congo	2.687	↓ 9
16	 Turkey	6.533	↓ 4	43	 Lebanon	4.395	↓ 8	71	 Australia	2.645	↓ 3
17	 South Sudan	6.316	↓ 3	44	 Germany	4.254	↓ 5	72	 Cote d' Ivoire	2.598	↓ 9
18	 Thailand	6.029	↓ 1	45	 Greece	4.167	↔	73	 Brazil	2.53	↑ 17
19	 Colombia	5.912	↑ 8	46	 Chile	4.123	↑ 12	74	 Malaysia	2.495	↓ 4
20	 Sudan	5.807	↓ 2	47	 Venezuela	4.101	↑ 8	75	 Kuwait	2.487	↓ 11
21	 Kenya	5.756	↓ 2	48	 Mexico	4.08	↑ 8	76	 Ecuador	2.455	↑ 12
22	 United States of America	5.691	↓ 2	49	 Uganda	3.957	↑ 3	77	 Netherlands	2.347	↑ 1
23	 Niger	5.596	↔	50	 Tajikistan	3.947	↑ 24	78	 Japan	2.291	↓ 11
24	 Ukraine	5.547	↓ 3	51	 Tunisia	3.938	↓ 4	79	 Kosovo	2.255	↓ 8
25	 Mozambique	5.542	↑ 15	52	 Angola	3.784	↓ 9	80	 Haiti	2.18	↑ 1
26	 Myanmar	5.512	↓ 2	53	 Belgium	3.636	↓ 5	81	 Finland	2.026	↓ 8
27	 Burkina Faso	5.418	↑ 10	54	 Canada	3.591	↑ 3	82	 Madagascar	1.957	↓ 10
				55	 Sri Lanka	3.569	↓ 6				

Źródło: Institute for Economics & Peace, 2019.

Global Terrorism Index 2019 (2)

RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE	RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE	RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE
83	Argentina	1.68	↑ 1	110	Cyprus	0.42	↓ 18	138	Costa Rica	0	↓ 32
84	Austria	1.655	↓ 5	110	Albania	0.42	↓ 13	138	Slovenia	0	↓ 32
85	Kazakhstan	1.566	↓ 10	112	Bulgaria	0.372	↑ 1	138	Togo	0	↓ 30
86	Ghana	1.559	↑ 36	113	Djibouti	0.32	↓ 10	138	Mauritania	0	↔
87	Kyrgyz Republic	1.467	↓ 7	114	Zambia	0.305	↓ 10	138	Portugal	0	↔
88	Bosnia and Herzegovina	1.388	↑ 3	115	Macedonia (FYR)	0.301	↓ 9	138	Croatia	0	↓ 1
89	Papua New Guinea	1.364	↓ 12	116	South Korea	0.296	↓ 2	138	El Salvador	0	↔
90	Georgia	1.335	↓ 1	117	Latvia	0.229	↓ 10	138	eSwatini	0	↔
91	Guatemala	1.331	↑ 29	118	Switzerland	0.191	↑ 6	138	Mongolia	0	↔
92	Morocco	1.215	↑ 40	119	Hungary	0.181	↓ 9	138	Romania	0	↔
93	Senegal	1.186	↑ 3	120	Dominican Republic	0.177	↓ 11	138	Benin	0	↔
94	Armenia	1.173	↓ 11	121	Uruguay	0.172	↓ 10	138	Equatorial Guinea	0	↔
95	Laos	1.033	↓ 10	122	New Zealand	0.143	↓ 8	138	Cambodia	0	↓ 3
96	Taiwan	1.008	↑ 3	123	Estonia	0.115	↓ 7	138	Botswana	0	↔
97	Montenegro	0.999	↑ 35	123	Moldova	0.115	↓ 7	138	Namibia	0	↔
97	Vietnam	0.999	↑ 7	123	Serbia	0.115	↓ 7	138	Cuba	0	↔
99	Honduras	0.992	↓ 18	126	Liberia	0.105	↓ 7	138	Turkmenistan	0	↔
100	Guinea	0.971	↑ 12	127	Lesotho	0.095	↓ 6	138	Mauritius	0	↔
101	Denmark	0.957	↓ 1	128	Norway	0.076	↓ 5	138	Timor-Leste	0	↔
102	Czech Republic	0.866	↓ 15	129	Slovakia	0.057	↓ 3	138	Singapore	0	↔
103	Azerbaijan	0.698	↓ 5	130	United Arab Emirates	0.048	↓ 3	138	Eritrea	0	↔
104	Malawi	0.663	↑ 3	131	Panama	0.038	↓ 3	138	North Korea	0	↔
105	Gabon	0.551	↓ 12	131	Guyana	0.038	↓ 3	138	The Gambia	0	↔
106	Poland	0.477	↓ 4	133	Qatar	0.029	↓ 3	138	Oman	0	↔
107	Jamaica	0.472	↓ 13	133	Iceland	0.029	↓ 3	138	Guinea-Bissau	0	↔
108	Sierra Leone	0.458	↓ 13	135	Trinidad and Tobago	0.019	↓ 10	138	Belarus	0	↔
108	Lithuania	0.458	↑ 30	135	Uzbekistan	0.019	↓ 3				
				137	Bhutan	0.01	↓ 2				

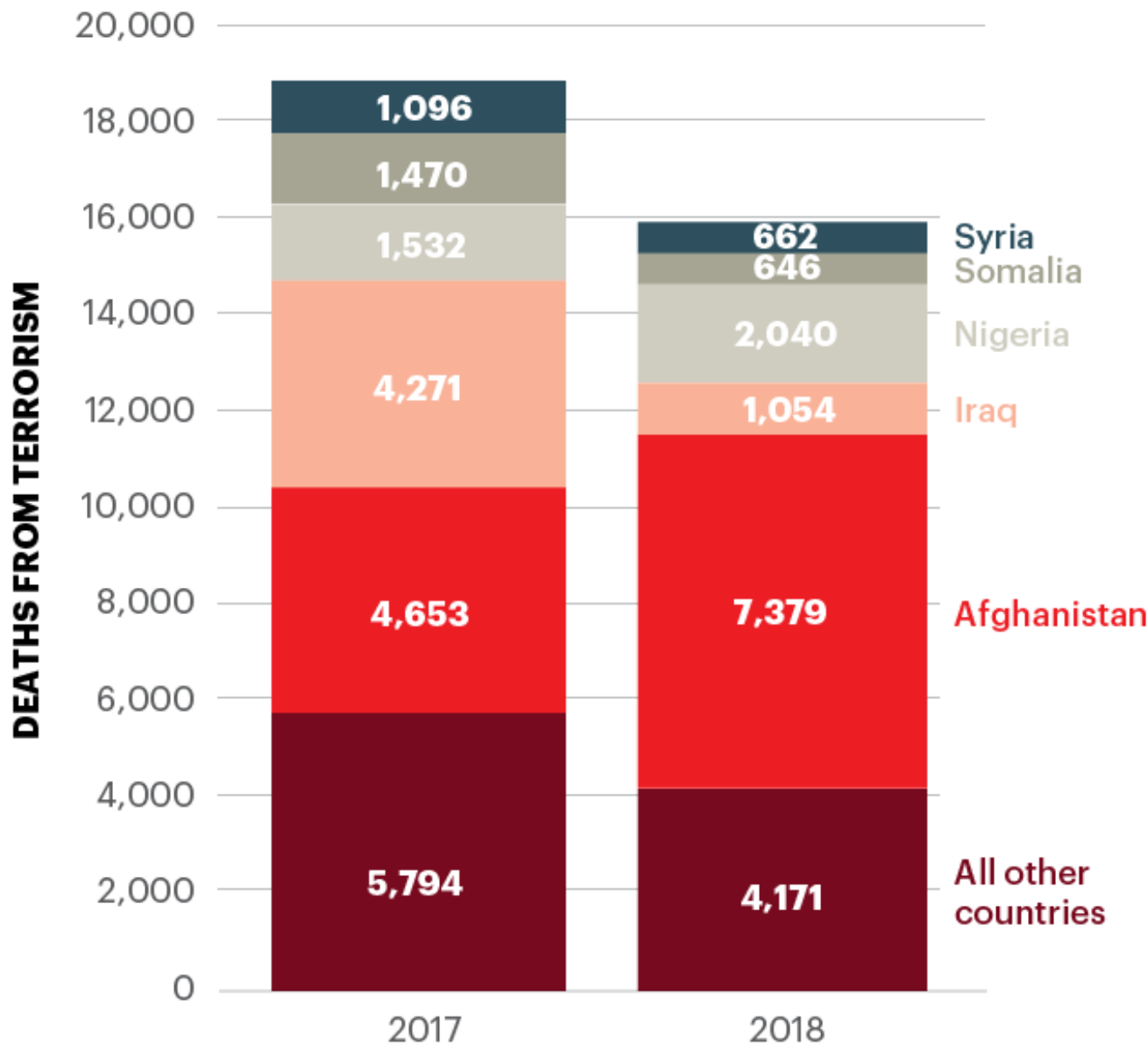
Liczba zgonów w wyniku zamachów terrorystycznych

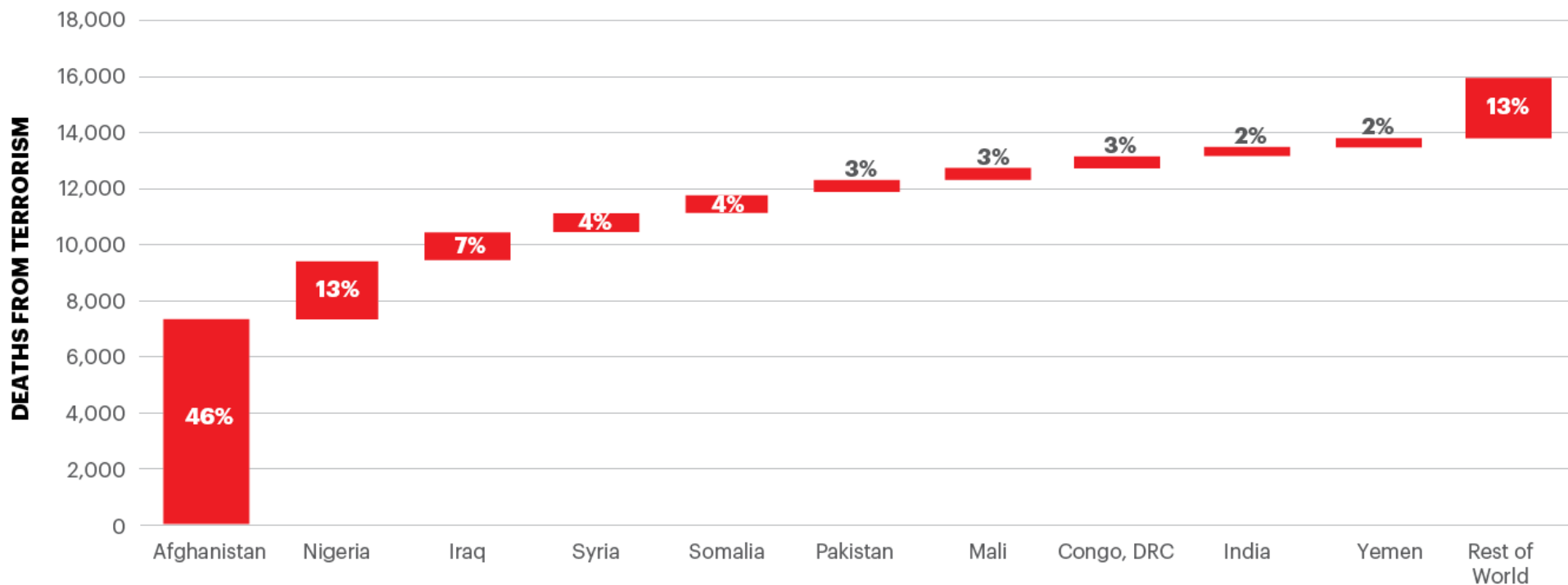
Źródło: Global Terrorism Index 2018.

Liczba zgonów w wyniku zamachów terrorystycznych

Odsetek zgonów w wyniku zamachów terrorystycznych w poszczególnych państwach

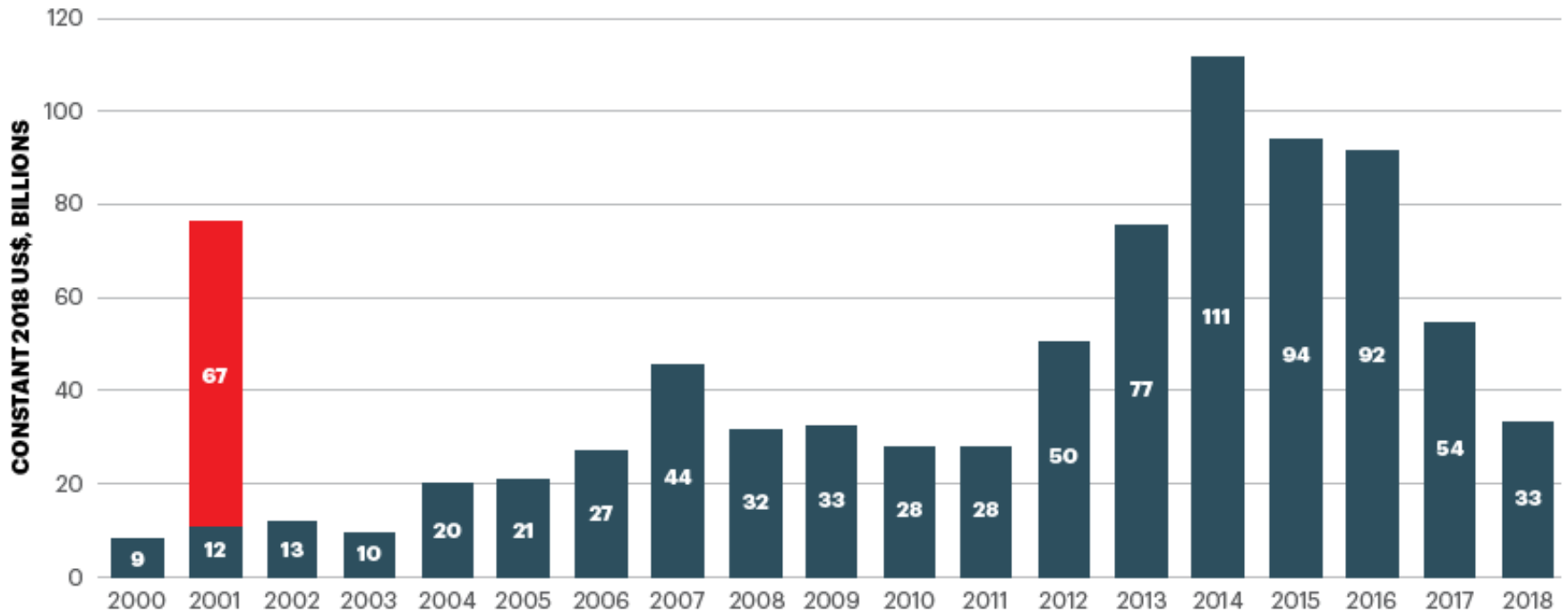

Źródło: Global Terrorism Index 2019.

10 największych zamachów terrorystycznych w 2018 r.

					DESCRIPTION	
1	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	GHAZNI	DEATHS 466	Assailants armed with mortars, explosive devices, and firearms attacked Ghazni, Afghanistan. The Taliban claimed responsibility for the incident.
	DATE	8/10/18	GROUP	TALIBAN		
2	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	FARAH	DEATHS 330	Approximately 2,000 assailants, including suicide bombers, attacked Farah, Afghanistan. At least 330 people were killed and 116 other people were injured in the ensuing clash.
	DATE	5/15/2018	GROUP	TALIBAN		
3	COUNTRY	PAKISTAN	CITY	DARENGARH	DEATHS 150	A suicide bomber detonated at an election rally for Balochistan Awami Party candidate Nawabzada Siraj Raisani in Darengarh, Balochistan, Pakistan. At least 150 people, including Raisani, were killed.
	DATE	7/13/2018	GROUP	KHORASAN CHAPTER OF THE ISLAMIC STATE		
4	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	KABUL	DEATHS 104	A suicide bomber detonated an explosives-laden ambulance at a police checkpoint outside Jomhuryat hospital in Kabul, Afghanistan.
	DATE	1/27/2018	GROUP	TALIBAN		
5	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	DILA DISTRICT	DEATHS 77	Assailants attacked the district centre of Dila district, Paktika, Afghanistan. The Taliban claimed responsibility for the incident.
	DATE	10/12/18	GROUP	TALIBAN		
6	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	KABUL	DEATHS 70	A suicide bomber detonated an explosives-laden belt targeting a voter registration centre in Dasht-e-Barchi, Kabul, Afghanistan.
	DATE	4/22/2018	GROUP	KHORASAN CHAPTER OF THE ISLAMIC STATE		
7	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	MUHMAND DARA DISTRICT	DEATHS 69	A suicide bomber detonated an explosives-laden vest targeting demonstrators calling for the dismissal of a police commander in Muhmand Dara district, Nangarhar, Afghanistan. No group claimed responsibility for the incident.
	DATE	9/11/18	GROUP	UNKNOWN		
8	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	DAY MIRDAD DISTRICT	DEATHS 62	Assailants attacked the district centre and the police headquarters in Day Mirdad district, Wardak, Afghanistan.
	DATE	9/9/18	GROUP	TALIBAN		
9	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	MAYWAND DISTRICT	DEATHS 61	Assailants attacked security check posts in Maywand district, Kandahar, Afghanistan. No group claimed responsibility for the incident. However, sources attributed the attack to the Taliban.
	DATE	9/11/18	GROUP	TALIBAN		
10	COUNTRY	AFGHANISTAN	CITY	FARAH	DEATHS 61	Assailants attacked Farah, Afghanistan. At least 61 people, including 16 security personnel and 45 assailants, were killed. The Taliban claimed responsibility for the incident.
	DATE	5/12/18	GROUP	TALIBAN		

Koszty terroryzmu w latach 2000-2018

Źródło: Global Terrorism Index 2019.

Country	% of GDP	GTI 2019 Rank
Afghanistan	19.4%	1
Iraq	3.9%	2
Nigeria	2.7%	3
Central African Republic	1.6%	14
Syria	1.6%	4
Mali	1.4%	13
Libya	1.2%	12
Somalia	1.1%	6
South Sudan	0.8%	17
Yemen	0.6%	8

Zamach terrorystyczny w Oklahoma City, 1995

Zamach, który miał miejsce w środę, 19 kwietnia 1995 roku przed budynkiem federalnym im. Alfreda P. Murraha w Oklahoma City w stanie Oklahoma o godz. 9:02 czasu lokalnego. Ekspłodowała wypełniona materiałami wybuchowymi ciężarówka, powodując zawalenie się znacznej części siedmiopiętrowego budynku. W wyniku ataku zginęło **168 osób**, w tym **19 dzieci**, a ponad **680 osób zostało rannych**.

O zamach byli oskarżeni Timothy McVeigh (skazany na śmierć i stracony w czerwcu 2001) i Terry Nichols (skazany na dożywotnie pozbawienie wolności).

Zamach terrorystyczny na World Trade Center, 11.09.2001

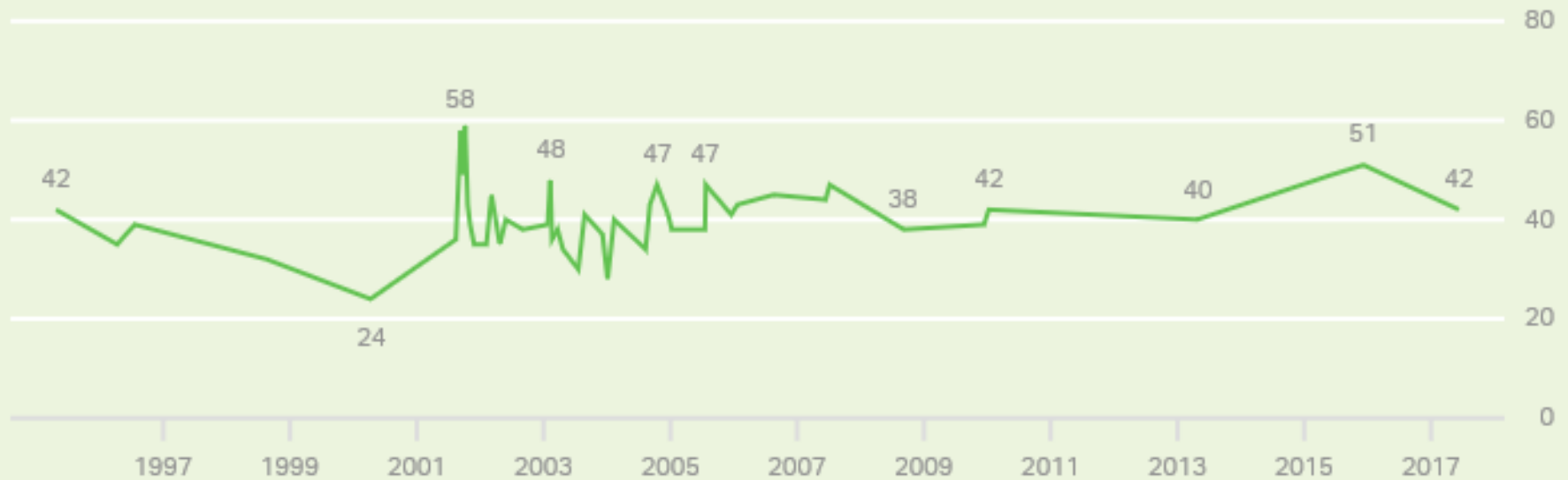
Sprawcami byli przedstawiciele organizacji Al-Kaida, którzy po opanowaniu samolotów skierowali je na obiekty dwóch wież World Trade Center oraz budynku Pentagonu. Łącznie w zamachu zginęły **2973 osoby**.

Obawy przed atakami terrorystycznymi w USA

How worried are you that you or someone in your family will become a victim of terrorism -- very worried, somewhat worried, not too worried or not worried at all?

■ % Very/Somewhat worried

GALLUP

Liczba zgonów Amerykanów w atakach terrorystycznych

Year	Total Attacks in the United States	Total Fatalities in the United States	U.S. Fatalities in the United States	U.S. Fatalities, Worldwide
1995	60	170	170	188
1996	35	2	2	36
1997	40	2	1	14
1998	30	4	3	135
1999	53	20	20	25
2000	32	0	0	36
2001	41	3005	2908	2910
2002	33	4	0	30
2003	32	0	0	17
2004	9	0	0	5
2005	20	0	0	3
2006	6	1	1	4
2007	9	0	0	1
2008	18	2	2	14
2009	10	18	18	19
2010	17	4	4	6
2011	10	0	0	3
2012	19	7	6	12
2013	20	23	21	29
2014	26	19	19	34
2015	39	44	43	58
2016	61	68	59	79
Total	620	3393	3277	3658

Źródło: FBI.

Terrorism Deaths, Injuries and Kidnappings of Private U.S. Citizens Overseas in 2014

U.S. citizens overseas killed as a result of incidents of terrorism: 24

U.S. citizens overseas injured as a result of incidents of terrorism: 8

U.S. citizens overseas kidnapped as a result of incidents of terrorism: 3

Źródło: FBI.

In 2014, 32,675 people died in traffic crashes.

USA	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba zabójstw	14,722	14,661	14,856	14,319	14,249
Wskaźnik (na 100 tys. mieszkańców)	4.8	4.7	4.7	4.5	4.5

Źródło: UNODC.

Anders Breivik

22 lipca 2011 roku dokonał dwóch zamachów: na siedzibę premiera Norwegii, w którym **zginęło 8 osób**, oraz na uczestników obozu młodzieżówki norweskiej Partii Pracy, w którym **zginęło 69 osób**, a 33 zostały ranne.

Został skazany na 21 lat więzienia, z możliwością nieograniczonego przedłużenia wyroku, jeśli nadal będzie uznawany za zagrożenie dla społeczeństwa.

Norwegia	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba zabójstw	29	111	27	46	29
Wskaźnik (na 100 tys. mieszkańców)	0.6	2.2	0.5	0.9	0.6

Zamachy w Paryżu (13.11.2015)

Sprawcy zaatakowali 7 razy, na co składało się sześć strzelanin i trzy eksplozje. Strzelaniny miały miejsce w teatrze Bataclan przy bulwarze Voltaire'a oraz na rue Alibert, rue de la Fontaine-au-Roi, rue de Charonne, avenue de la République i bulwarze Beaumarchais'go, natomiast eksplozje w pobliżu Stade de France. Liczba zabitych: **137 osób**, liczba rannych: ponad **300** (w tym **99** ciężko).

Zamach w Nicei (14.07.2016)

Atak terrorystyczny przeprowadzony 14 lipca 2016 w Nicei. Zamachowiec ciężarówką potrafił osoby spacerujące po Promenade des Anglais. W wyniku zamachu zginęło **87 osób** w tym zamachowiec, a ponad **200 osób** zostało rannych.

Zamach nad Lockerbie , 1988

21 grudnia 1988 roku dokonano zamachu terrorystycznego na samolot pasażerski linii Pan American World Airways nad Lockerbie w Szkocji.

W wyniku podłożenia na pokładzie bomby, eksplodował amerykański samolot Boeing 747 (lot 103) lecący z Londynu do Nowego Jorku z **259 pasażerami na pokładzie**. Wszyscy zginęli, a spadające szczątki samolotu zabiły także **11 mieszkańców miasta**.

LOCKERBIE 10 YEARS ON

On December 21, 1988, Pan Am flight 103 from Heathrow to New York exploded above Lockerbie, killing all 259 people on board and 11 inhabitants of the small Scottish town when wreckage crashed to the ground setting fire to houses and gas mains

Air accident investigators who painstakingly reconstructed the aircraft discovered that it was destroyed by a Semtex bomb concealed in a suitcase stowed in one of the plane's cargo bays. Britain and the United States want two Libyans, named as suspects for the atrocity, to stand trial in the Netherlands, under Scottish law

DEALING WITH THE AFTERMATH

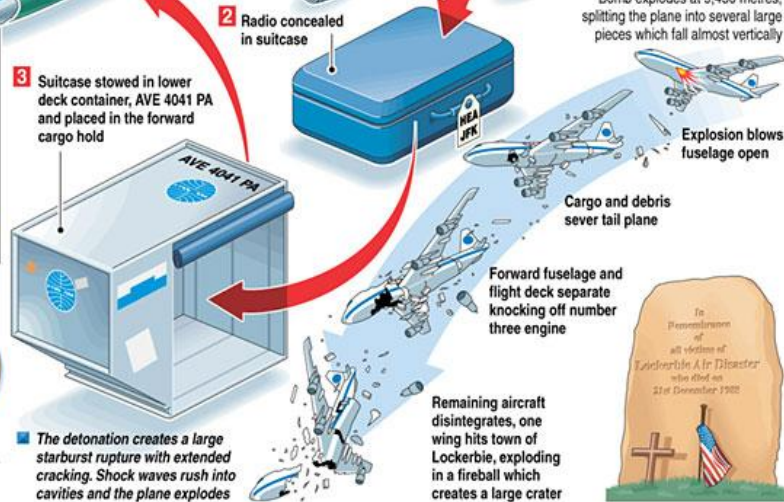
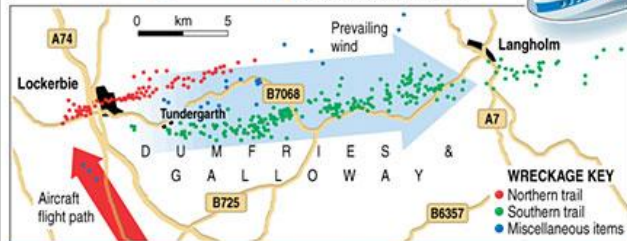
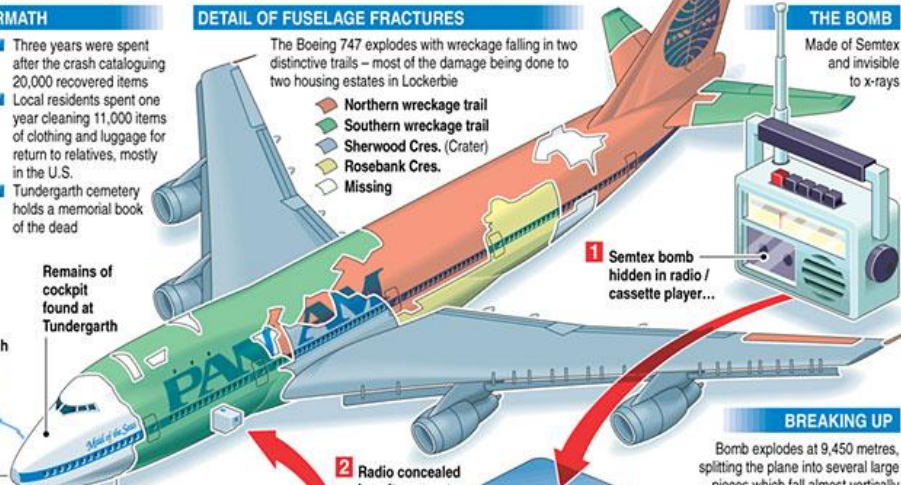
- Pilot, co-pilot, flight engineer, 13 flight attendants and 243 passengers died on board the flight; 11 residents of Lockerbie died with five others injured
- Three years were spent after the crash cataloguing 20,000 recovered items
- Local residents spent one year cleaning 11,000 items of clothing and luggage for return to relatives, mostly in the U.S.
- Tundergarth cemetery holds a memorial book of the dead

DETAIL OF FUSELAGE FRACTURES

The Boeing 747 explodes with wreckage falling in two distinctive trails – most of the damage being done to two housing estates in Lockerbie

- Northern wreckage trail
- Southern wreckage trail
- Sherwood Cres. (Crater)
- Rosebank Cres.
- Missing

HOW RADAR TRACKED THE FINAL MOMENTS (time in GMT)

CHRONOLOGY OF EVENTS

- **December 5, 1988** The U.S. embassy in Helsinki receives telephone warning that a bomb will be placed aboard a Pan Am plane on behalf of Abu Nidal guerrilla group. Pan Am is notified and steps up security. Warning is passed to the Federal Aviation Authority (FAA). FAA decides information should not be "further disseminated without specific approval"
- **December 21** Pan Am flight 103 from London to New York blows up over

- **November 14, 1991** Libyans Abdel Basat Ali Mohamed al-Meghari and al-Amin Khalifa Fhimah accused of bombing
- **March 23, 1992** Libya's U.N. ambassador wants suspects to be handed over to Arab League. West rejects conditions
- **March 31** U.N. Security Council resolution orders Libya to surrender suspects or face worldwide sanctions – a ban on air travel, arms sales, and restriction on diplomatic presence
- **April 15** Sanctions imposed, to be

- reviewed every 120 days
- **September 29, 1993** Libya lifts objections – the two suspects can go on trial in Scotland but the decision is left up to them
- **November 11** Security Council extends sanctions with effect from December 1. Libya's assets abroad are frozen and ban on imports of certain oil equipment imposed
- **January 22, 1994** Libyan leader Muammar Gaddafi says trial in The Hague could resolve dispute
- **March 23, 1995** FBI offers \$4 million for

- information leading to the arrest of Libyan suspects
- **April 28, 1997** U.S. Supreme Court lets stand a ruling that Libya has sovereign immunity shielding it from a lawsuit filed on behalf of a Lockerbie victim
- **July 7** German prosecutors probing Lockerbie bombing say Iranian former intelligence agent claims Iran was behind the attack
- **February 27, 1998** International Court of Justice in The Hague rules it has jurisdiction to hear Libyan complaint

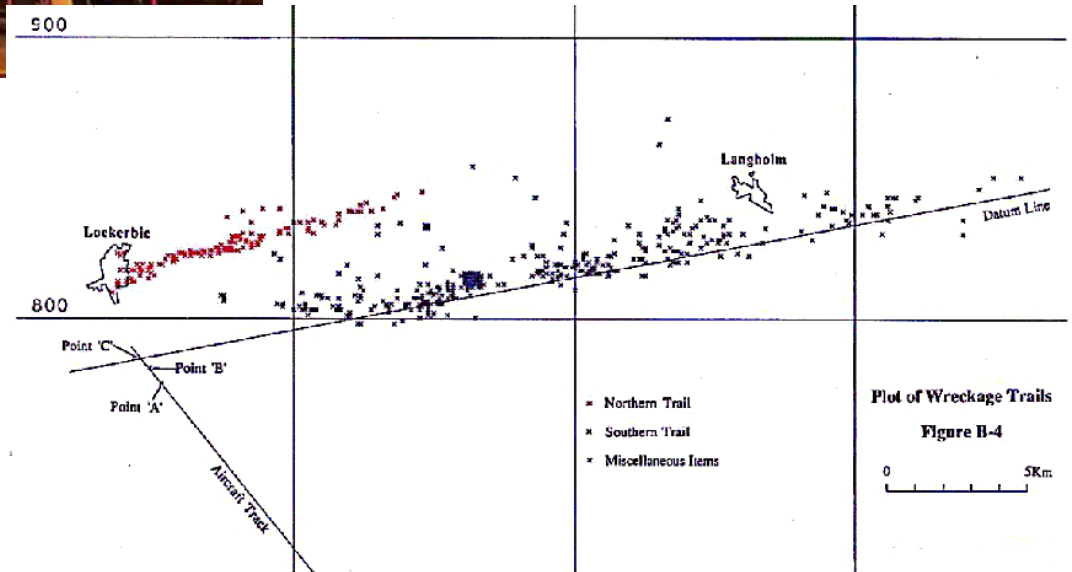
- against Britain and U.S.. Libya receives Security Council support to have a trial in a neutral country
- **July 23** Libyan suspects ready for trial in The Hague under Scottish law
- **Aug 24** Britain and U.S. agree trial can take place in The Hague
- **Aug 26** Libyan official statement falls short of accepting the plan
- **December 6** U.N. Secretary-General Kofi Annan meets Gaddafi to press for surrender of the two suspects for trial in the Netherlands

Kara za zamach nad Lockerbie

Odpowiedzialnością za zamach obciążono dwóch agentów libijskiego wywiadu - Abdelbaseta Ali Mohmeda Al Megrahi (zmarł w 2012) i Al Amina Khalifa Fhimaha, którzy mieli go dokonać w odwecie za zbombardowanie przez Amerykanów Trypolisu i Bengazi w 1986 r., W wyniku rozprawy przed sądem w holenderskiej bazie wojskowej USA Camp Zeist 31 stycznia 2001 Al Megrahi został skazany na dożywocie (wyszedł z więzienia w sierpniu 2009 r. po 8 latach odbywania kary), natomiast Fhimaha uniewinniono z powodu braku dowodów.

Lockerbie – rekonstrukcja samolotu

Kartel OPEC

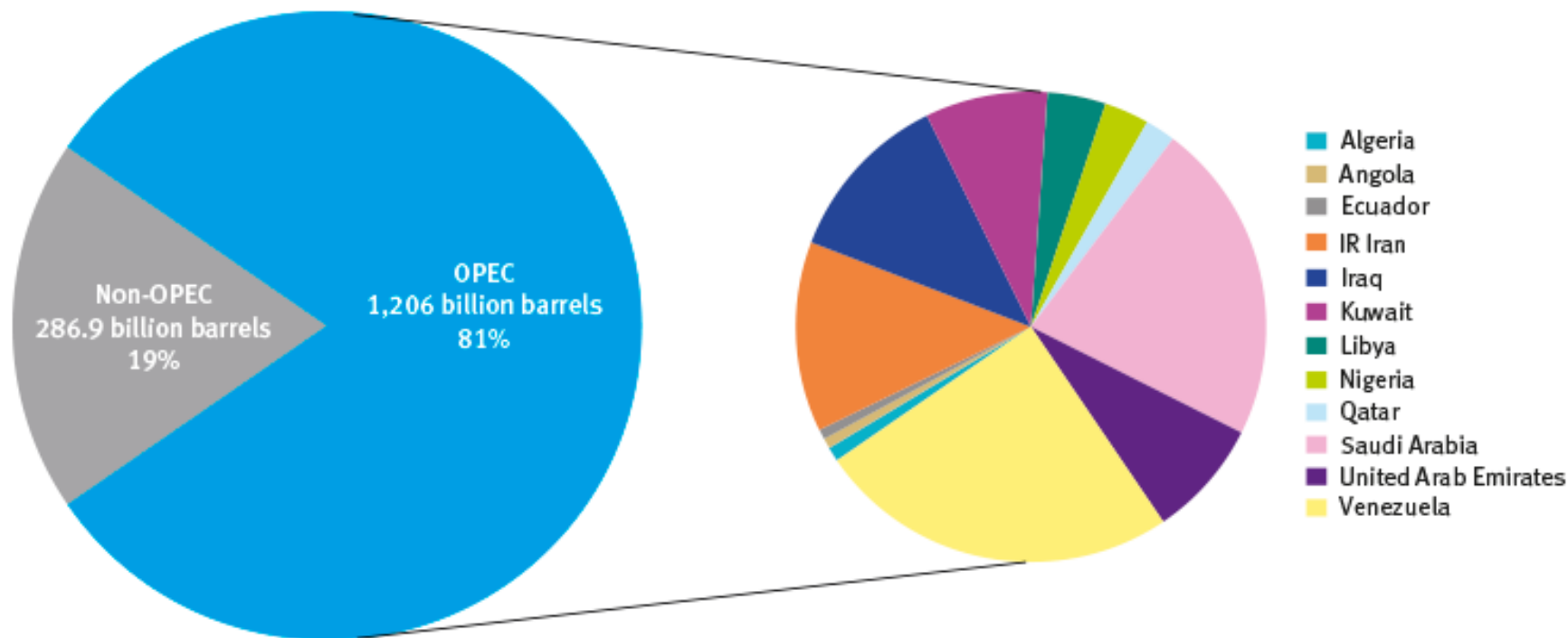
OPEC (Organization of the Petroleum Exporting Countries) to Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową z siedzibą w Wiedniu.

Celem organizacji jest kontrolowanie światowego wydobycia ropy, poziomu cen i opłat eksploatacyjnych.

Utworzona została w 1960 r. w Bagdadzie. Wzrost znaczenia OPEC przypada na okres kryzysu naftowego lat 1973-1974 kiedy to organizacja wielokrotnie podwyższała światowe ceny ropy naftowej.

Do OPEC obecnie należą (w nawiasie rok przystąpienia): 1. Algieria (1969), 2. Arabia Saudyjska (1960), 3. Indonezja (1962), 4. Irak (1960), 5. Iran (1960), 6. Katar (1961), 7. Kuwejt (1960), 8. Libia (1962); 9. Nigeria (1971), 10. Wenezuela (1960), 11. Zjednoczone Emiraty Arabskie (1967).

Udział OPEC w światowych rezerwach ropy

OPEC proven crude oil reserves, at end of 2014 (billion barrels, OPEC share)

Venezuela	299.95	24.9%	Iraq	143.07	11.9%	Libya	48.36	4.0%	Algeria	12.20	1.0%
Saudi Arabia	266.58	22.1%	Kuwait	101.50	8.4%	Nigeria	37.07	3.1%	Angola	8.42	0.7%
IR Iran	157.53	13.1%	UAE	97.80	8.1%	Qatar	25.24	2.1%	Ecuador	8.27	0.7%

Source: OPEC Annual Statistical Bulletin 2015.

Eksport krajów OPEC (w mln USD)

	2013	2014	2015	2016	2017
Algeria	44,462	40,628	21,742	18,643	22,353
Angola	65,965	56,614	31,509	25,691	31,550
Ecuador	14,107	13,276	6,660	5,459	6,914
Equatorial Guinea	12,119	11,058	5,911	4,352	4,689
Gabon	7,691	6,912	3,740	3,128	3,695
IR Iran	61,923	53,652	27,308	41,123	52,728
Iraq	89,403	84,303	49,211	43,684	59,730
Kuwait	107,543	94,324	48,444	41,461	50,683
Libya	44,445	20,357	10,973	9,313	15,014
Nigeria	90,546	78,053	41,818	27,788	38,607
Qatar	62,519	56,912	28,513	22,958	35,496
Saudi Arabia	321,888	284,558	152,910	136,194	159,742
United Arab Emirates	85,640	88,855	53,836	45,559	65,641
Venezuela	88,753	74,714	37,236	26,473	31,449
OPEC	1,097,004	964,215	519,811	451,826	578,292

Źródło: OPEC.

Produkcja ropy naftowej, 2017

Kraj	Produkcja w 2017 (w tys. baryłek dziennie)	Zmiana w ciągu ostatniego roku (w %)	Udział w produkcji światowej (w %)
Świat ogółem	92649	0,7%	100,0%
USA	13057	5,6%	14,1%
Arabia Saudyjska	11951	-3,6%	12,9%
Rosja	11257	-0,1%	12,2%
Iran	4982	8,2%	5,4%
Kanada	4831	8,1%	5,2%
Irak	4520	2,2%	4,9%
ZEA	3935	-2,1%	4,2%
Chiny	3846	-3,8%	4,2%
Kuwejt	3025	-3,8%	3,3%
Brazylia	2734	4,8%	3,0%

Irak

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Irak – produkcja ropy (tys. baryłek dziennie)	2610	2613	2522	2116	1344	2030	1833	1999

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Irak – produkcja ropy (tys. baryłek dziennie)	2143	2428	2452	2490	2801	3116	3141	3285

Stwierdzone zasoby ropy naftowej 150,0 mld baryłek (5. m. na świecie), [BP Energy 2015].

Colin Powell, sekretarz stanu USA, 2001-2004

Występując na forum Rady Bezpieczeństwa, Powell podkreślił, że **Irak dysponuje bronią masowego rażenia i jest zdecydowany kontynuować prace nad tą bronią**. Powell podkreślił, że nie wolno do tego dopuścić.

Colin Powell stwierdził, że istnieją powiązania między Saddamem Husajnem a al-Qaedą.

Wojna w Zatoce Perskiej, 2003-2005

Konflikt zbrojny, który rozpoczął się 20 marca 2003 między koalicją sił międzynarodowych głównie USA i Wielkiej Brytanii, a armią Iraku. Po ok. trzech tygodniach walk siły międzynarodowe objęły kontrolę nad większością terytorium Iraku, obalając rząd tworzony przez partię Baas i Saddama Husajna i rozpoczynając okupację tego kraju, trwającą formalnie do 2005 r.

Brytyjski magazyn medyczny „The Lancet” opublikował szacunkową **liczbę ofiar po stronie irackiej** od marca 2003 do czerwca 2006. Wynosi ona ok. **655 tys. osób**, w większości cywilów.

PKB Iraku:

2004: 36,6 mld USD

2008: 131,6 mld USD

2013: 229,3 mld USD

2014: 220,5 mld USD

2015: 180,1 mld USD

Broń masowego rażenia w Iraku

W 2003 roku sekretarz stanu Colin Powell nawet demonstrował w Radzie Bezpieczeństwa białą trującą substancję w próbówce, rzekomo znalezionej przez CIA w Iraku. W 2011 roku w wywiadzie dla londyńskiego „Guardiana” sam Powell przyznał, że to było kłamstwo i że **Centralna Agencja Wywiadowcza i Pentagon przekazywały niesprawdzone informacje.**

Człowiek, którego informacje USA wykorzystały do uzasadnienia ataku na Irak w 2003 otwarcie przyznaje, że je wymyślił - podaje "Guardian". - **Miałem szansę sfałszować coś, co mogło obalić reżim. Skorzystałem z tej możliwości** - mówi Rafid Ahmed Alwan al-Janabi. Wcześniej w swoich wspomnieniach sekretarz obrony Donalda Rumsfelda napisał, że Saddam Hussein nie miał broni masowego rażenia.

Defector who triggered war on Iraq admits: 'I lied about WMD'

Former chemical engineer tells Guardian he fabricated key 'eyewitness' testimony

Steve Clarke
Times Staff Reporter

The former chemical engineer who told the House of Commons in 2003 that he had seen a white powder in a vial in a laboratory in Iraq, which was later identified as a chemical warfare agent, has admitted to fabricating his testimony.

Mr Alwan al-Janabi, who worked for the Iraqi government, told the Guardian that he had fabricated his testimony in order to help the US-led coalition forces in their quest to overthrow Saddam Hussein's regime.

Mr Alwan al-Janabi, who worked for the Iraqi government, told the Guardian that he had fabricated his testimony in order to help the US-led coalition forces in their quest to overthrow Saddam Hussein's regime.

Mr Alwan al-Janabi, who worked for the Iraqi government, told the Guardian that he had fabricated his testimony in order to help the US-led coalition forces in their quest to overthrow Saddam Hussein's regime.

Our source was an eyewitness... he was present during biological agent production runs.
Colin Powell, February 2003

I had the chance to fabricate something to topple the regime.
Saddam Hussein (quoted in Guardian), February 2003

Kontrakty na wydobycie ropy

Libijska Tymczasowa Rada Narodowa (TRN) rozpoczęła dochodzenie w sprawie kontraktów na wydobycie ropy podpisanych przez spółki zagraniczne w ostatnich latach panowania Muammara Kaddafiego.

Śledztwo skupia się na domniemanym **przekupstwie libijskich urzędników** w latach 2008–2011, w które wplątane są między innymi dwie największe firmy energetyczne Europy, włoska ENI i francuski Total.

ENI była największą spółką wydobywczą w Libii rządzonej przez Kaddafiego i szybko odzyskała swoją pierwszoplanową pozycję po upadku dyktatora. Jej obecny udział wynosi około 14% wydobywanych zasobów. Spółka planowała zainwestować 30 mld dolarów i podwoić te nakłady w następnej dekadzie.

PKB Libii:

2008: 93,2 mld USD

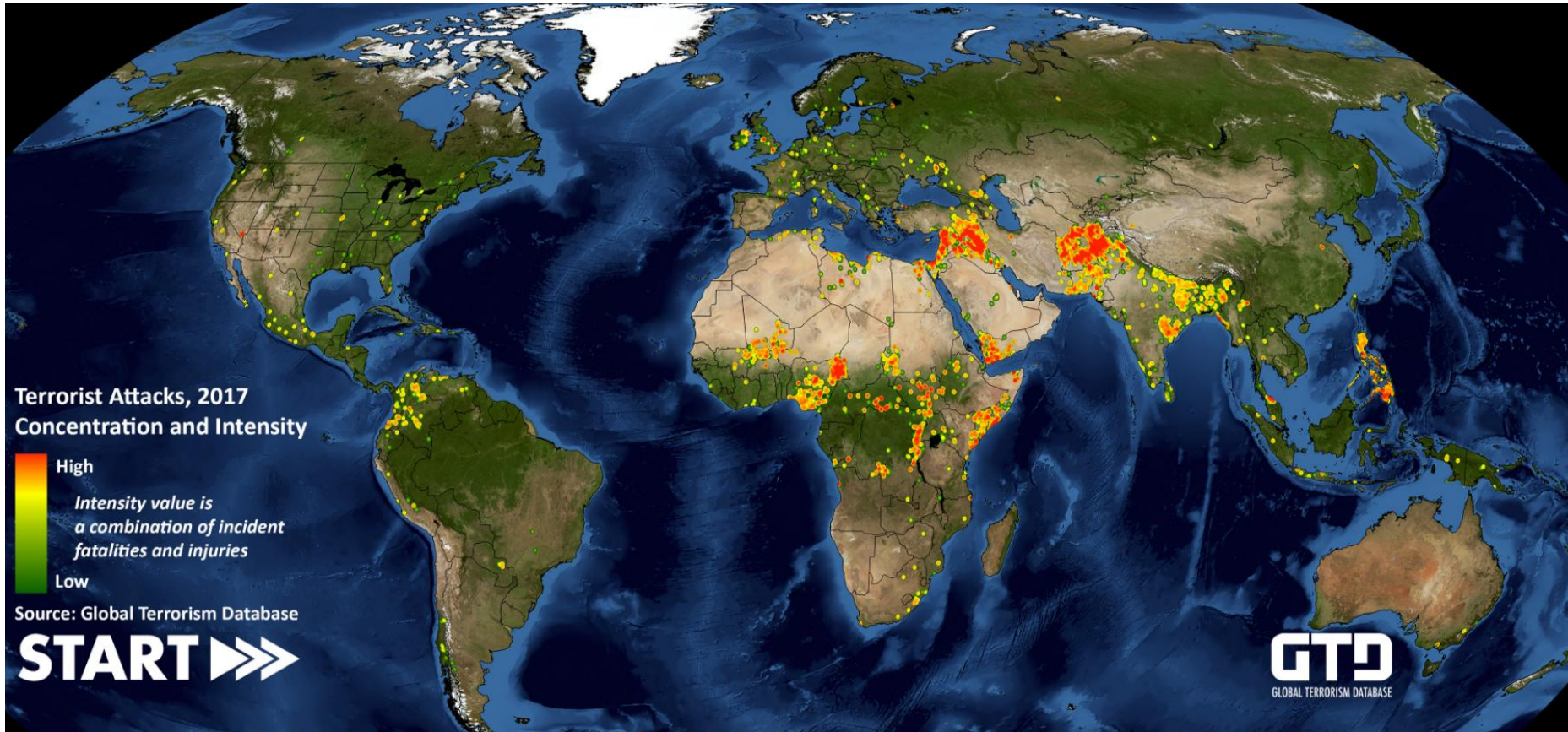
2011: 34,7 mld USD

2012: 81,9 mld USD

2013: 65,5 mld USD

2014: 41,1 mld USD

Ataki terrorystyczne, 2017

Źródło: Global Terrorism Database, 2018.

Terroryzm a regulacje prawne w Polsce

Art. 115 § 20. Przeszpstwem o charakterze terrorystycznym jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony w celu:

- 1) poważnego zastraszenia wielu osób,
 - 2) zmuszenia organu władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności,
 - 3) wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej
- a także groźba popełnienia takiego czynu.

Art. 165a. Kto gromadzi, przekazuje lub oferuje środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości w celu sfinansowania przestępstwa o charakterze terrorystycznym, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Art. 255a. Kto rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści mogące ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym w zamiarze, aby przestępstwo takie zostało popełnione, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Liczba prowadzonych śledztw, w związku z podejrzeniem przestępstw o charakterze terrorystycznym

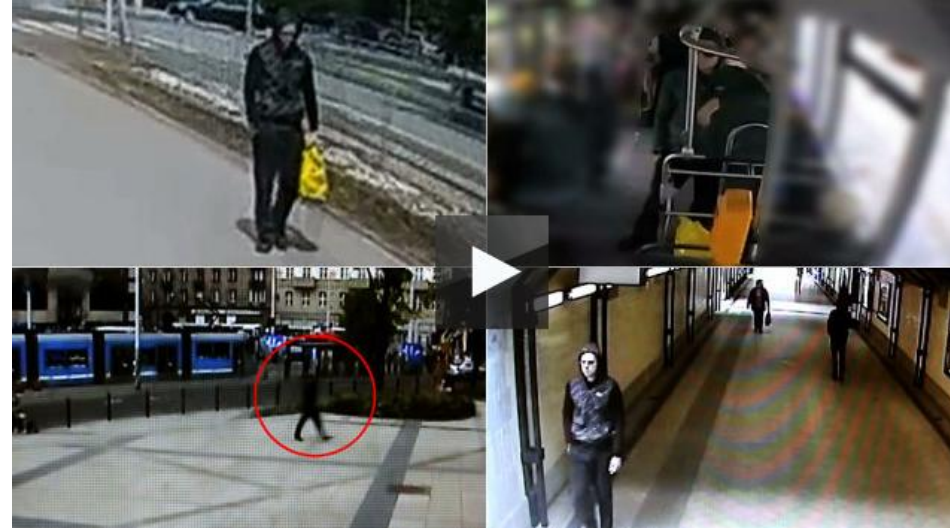
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Art. 126a k.k. (publiczne nawoływanie do popełnienia m.in. przestępstw o charakterze terrorystycznym)	0	0	0	1	0	0	0
Art. 163 k.k. (sprowadzenie zdarzenia, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach)	0	1	1	0	0	0	0
Art. 166 k.k. (przejęcie kontroli nad statkiem wodnym lub powietrznym)	0	1	0	0	0	1	1
Art. 168 k.k. (przygotowanie do niektórych przestępstw przeciwko bezpieczeństwu publicznemu, które mogą mieć także charakter terrorystyczny)	0	0	1	2	0	0	2
Art. 189 k.k. (pozbawienie wolności człowieka)	4	3	1	3	3	2	1
Art. 252 k.k. (wzięcie lub przetrzymywanie zakładnika w celu zmuszenia organu lub osób do określonego zachowania)	0	0	0	0	1	2	1
Art. 255a k.k. (prezentowanie treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub uczestniczenie w szkoleniu mogącym umożliwić popełnienie takiego przestępstwa)	0	0	0	0	0	0	2
Art. 258 § 2 i 4 k.k. (udział w zorganizowanej grupie albo związku, który ma charakter zbrojny albo którego celem jest popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym)	0	0	0	1	1	3	5
RAZEM	4	5	3	7	5	8	12

Liczba osób, którym przedstawiono zarzuty za przestępstwa o charakterze terrorystycznym

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Art. 163 k.k. (sprowadzenie zdarzenia, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach)	0	1	1	0	0	0	0
Art. 168 k.k. (przygotowanie do niektórych przestępstw przeciwko bezpieczeństwu publicznemu, które mogą mieć także charakter terrorystyczny)	0	0	0	1	0	0	0
Art. 224a k.k. (fałszywe zawiadomienie o zdarzeniu zagrażającym życiu lub zdrowiu wielu osób lub mieniu w znacznych rozmiarach)	0	0	0	0	0	0	1
Art. 258 § 2 k.k. (udział w zorganizowanej grupie albo związku, który ma charakter zbrojny albo którego celem jest popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym)	0	0	1	0	0	6	3
RAZEM	0	1	2	1	0	6	4

Źródło: MSW, *Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku.*

Ładunek wybuchowy w autobusie we Wrocławiu (19.05.2016)

22-letni student Paweł R. podejrzany jest o podłożenie w maju tego roku ładunku wybuchowego w autobusie we Wrocławiu, Biegli wskazali, że w czasie popełnienia zarzucanych mu czynów "miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność do rozpoznania ich znaczenia i ograniczoną zdolność pokierowania swoim postępowaniem". - Zgodnie z przepisami w przypadku ograniczonej poczytalności sąd nie musi, ale może, zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary - wyjaśniał w grudniu 2016 roku prokurator. Gdyby sąd zdecydował się na takie rozwiązanie, studentowi chemii groziłoby nie dożywocie, ale kara od 4 do 11 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności.

Ładunek wybuchowy na komisariacie w Kłodawie (15.02.2017)

Eksplodowała gaśnica wypełniona ładunkiem wybuchowym i gwoździami. Sprawca umieścił ją w szybie wentylacyjnym, do którego dostał się prawdopodobnie spoza budynku komisariatu – przez kratkę wentylacyjną. Wskutek eksplozji nikt nie ucierpiał, natomiast znaczącemu uszkodzeniu uległo jedno z pomieszczeń komisariatu.

08/01/2018: Assailants threw an explosive device at Israeli students visiting Janusz Korczak's orphanage in Warsaw, Poland. There were no reported casualties in the attack. No group claimed responsibility for the incident.